

Slidarbejde, der ellers vilde trykke de andre Sprog, og derfor troer jeg, der er god Grund til at bevare den latinske Stil indtil det nævnte Punkt. Jeg troer imidlertid, at det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Bølgfrieds leilighedsviis med det Samme udtalte den meest eensidige Sætning, som der kan produceres, naar han sagde, at han havde anvendt 2000 Timer paa latinske Stil, men havde lært Engelsk i 20 Timer; men havde han ikke lært Latin og Fransk, havde han sandelig ikke lært Engelsk engang i 200, maaskee ikke engang i 2000 Timer. Hvor meget man imidlertid end ønsker Studiet af de levende Sprog fremmet i vore Skoler, saa troer jeg dog, at man sandelig ikke maa hengive sig til den Illusion, at man skulde kunne lære Eleverne at tale disse Sprog i vore Skoler, og det har forbauset mig at høre en Skolemand her udtale, at man skulde stræbe hen til, at Eleverne kunde opnaae en saadan Færdighed i Sprogene. Ja, naturligt kan man opnaae det, og det er ogsaa blevet opnaaet, men som et complet Kunstprodukt i de ældre Skoler, hvor man f. Ex. lod Børnene lære forfjellige Discipliner, ja deres Danmarkshistorie paa Dybst; paa den Maade som Alpha og Omega kunne naturligtviis de fremmede Sprog læres i en større Udstrækning, men skulde de staae som Discipliner ved Siden af de andre Fag, saa vilde de kun kunne læres som Grundlag for en videre Uddannelse. Naturligtviis kunde der gjøres Meget mere f. Ex. med Hensyn til den franske Underviisning, naar denne meddeestles af Lærere, der vare inde i Sprogets Aand og ikke altfor meget af disse til alt Skolevæsen særligt foretrukne Philologer.

Her er ogsaa under denne Forhandling blevet talt en heel Deel om den almindelige Dannelse, om at man skulde søge at bringe denne fra de forskjellige Sider nærmere sammen. Jeg troer nu rigtignok, at man overseer en heel Deel af, hvad almindelig Dannelse er, naar man saa stærkt urgerer dette fra et eensidigt Standpunkt. Det er i mine Tanker klart, at i vore Dage vindes den almindelige Dannelse lettere end nogensinde før. Før 1848 laa det i Samsundsordenen, at, naar Nogen var opdragen til Skolelærer, saa havde han

seminaristisk Dannelse, var han opdragen til Jurist, saa havde han juridisk Dannelse, var han opdragen til Officeer, saa havde han Officeersdannelse, men siden at ved Grundloven det almeent Menneskelige er kommet saa stærkt frem, har jeg ikke seet, at det er lykkedes at give Folk den specielle Dannelse. I Almindelighed gjør det almeent Menneskelige sig nu saa stærkt gjældende, at det er næsten umuligt saaledes som tidligere at bibringe Folk den blot reent specielle Dannelse med dens særegne Former og særegne Præg. Dernæst siger man, at de lærde Studeringer skulle ødelægge det demokratiske Sind og den folkelige Bevidsthed. Her vil jeg nu minde det ærede Thing om, at en Mand, der i længere Tid har havt Sæde her i Thinget og som nærede de rødeste demokratiske Anskuelser, som noget Medlem maaskee til nogen Tid har havt, jo var haade juridisk og theologisk Kandidat. Dernæst sagde et æret Medlem, at Dannelsen ad andre Bete kunde naaes overordentlig dybt, uden at man havde den forberedende Studenterdannelse, og han anførte Johannes Ephraim Larsen. Det er imidlertid eensidigt at anføre en saadan Mand under et enkelt Synspunkt uden at see nøiere paa ham. Jeg er bleven immatriculeret af ham ved Kjøbenhavns Universitet, og jeg har hørt ham urgere stærkt overfor os Unge, at vi skulde skjønne paa den Fordannelse, vi havde faaet, en Fordannelse, der gav os et mægtigt Middel til at kunne hjælpe os videre. Hvis det ærede Medlem havde havt Udgang til i en efterladt Biographie at grænse nærmere den Hædersmands Liv, han har nævnt, saa vilde han vistnok erfare, at Larsen paa flere Stadier af sit Liv havde følt, at det var ham til Skade, at han saa seent havde erhvervet den Dannelse, som Andre erhverve sig i Børneaaarene. Der er en anden Mand — det er den forrige Skoledirecteur — som har arbejdet sig frem som Boren igjennem det academiske Liv, men aldrig er der fundet Nogen, som satte mere Pris paa den lærde Dannelse end han, og som holdt stærkere paa at anvende Ungdomsaarene til at erhverve sin bedste Dannelse (Frederiksen. Men hvorfor lukke de Andre ude!) Man behøver ikke at lukke de Andre ude. Jeg ønsker, at alle Bete